

Pot l'oposició tombar el govern Aragonès? Quins mecanismes té a l'abast per fer-ho?

written by Arnau Padró | 1 de novembre de 2022

A Catalunya és el Parlament qui té el poder de decidir qui serà el president del Govern i és aquest mateix Parlament qui té la capacitat de retirar-li la confiança en qualsevol moment de la legislatura.

Hi ha dos mecanismes oficials per tal de posar a votació la confiança del Parlament en el president: la **qüestió de confiança** i la **moció de censura**. Des de la restauració del Parlament de Catalunya, l'any 1980, s'han dut a debat quatre mocions de censura i una qüestió de confiança:

- L'any 1982 el PSUC va presentar una moció de censura contra Jordi Pujol, presentant Josep Benet com a candidat a president. El Parlament la va rebutjar amb 21 vots a favor, 56 en contra i 53 abstencions.
- L'any 2001 va ser el PSC qui va presentar una segona moció de censura contra Jordi Pujol, presentant com a candidat a la presidència a Pasqual Maragall. De nou, el Parlament va rebutjar-la amb 55 vots a favor (PSC i ICV), 68 en contra (CiU i PP) i 12 abstencions (ERC).
- L'any 2005 el PP va presentar una moció de censura contra Pasqual Maragall que es va debatre, però que no es va arribar a votar per la seva retirada a l'últim moment.
- El setembre del 2016, el president Puigdemont, en el marc de l'acord d'investidura amb la CUP, es va sotmetre a una qüestió de confiança la qual va superar amb èxit amb 72 vots a favor i 63 en contra.

- Finalment, l'any 2019, C's va presentar una moció de censura contra Quim Torra, presentant a Lorena Roldan com a candidata a presidenta. El Parlament la va rebutjar amb 40 vots a favor (C's i PP), 76 vots en contra (JxCat, ERC, la CUP i Comuns) i 17 abstencions (PSC).

Què és una qüestió de confiança?

La qüestió de confiança és una iniciativa política a disposició del president de la Generalitat per tal que el Parlament li confirmi la seva confiança. Està regulada en l'article 44 de la Llei de presidència de la Generalitat i del Govern i l'article 150 del Reglament del Parlament.

Aquesta s'ha de dur a terme en un ple específic en el qual hi haurà una presentació inicial del president de la Generalitat sense limitació de temps i la posterior intervenció dels portaveus dels grups parlamentaris, així com la rèplica del president.

Un cop finalitzat el debat es duu a terme la votació de la qüestió de confiança. En cas que el president obtingui el vot favorable de la majoria simple dels vots, s'entén que el Parlament li ha concedit la seva confiança. En cas contrari, el president cessa en el càrrec i el Parlament ha d'escollir un nou president.

Què és una moció de censura?

La moció de censura és una iniciativa política a disposició de l'oposició parlamentària al Govern de Catalunya que permet forçar el cessament del president de la Generalitat i que sigui substituït per un nou aspirant que disposi del suport de la majoria absoluta del Parlament de Catalunya.

Aquesta iniciativa està regulada per l'article 43 de la Llei de presidència de la Generalitat i del Govern i els articles 151 i 152 del Reglament del Parlament.

Perquè tingui èxit una moció de censura requereix que sigui proposada per un mínim d'una cinquena part dels diputats del Parlament o per dos grups parlamentaris i ha d'incloure un candidat o candidata a la presidència de la Generalitat.

Quines possibilitats hi ha que l'oposició parlamentària tombi el govern d'Aragonès?

Dels dos mecanismes disponibles, és molt poc probable que la qüestió de confiança es dugui a terme, ja que hauria de ser el president Aragonès qui l'activés. És un mecanisme que s'utilitza en moments en els quals pugui estar en qüestió la legitimitat del president, però quan aquest sap que té moltes possibilitats que sigui aprovada. De manera que n'acabi sortint reforçat.

En l'acord d'investidura amb la CUP, ERC es comprometia «a sotmetre a la consideració del Parlament de Catalunya la renovació de la confiança que hagi rebut en la seva investidura abans d'acabar la primera meitat del 2023». Malgrat això, quan la CUP no va donar el seu suport als pressupostos del 2022, el partit republicà ja va deixar clar que aquest compromís finalment no es duria a terme. I donada la situació actual en la qual no sembla que Aragonès pogués assolir suports suficients, difícilment signarà el tràmit per sotmetre's a una qüestió de confiança.

Pel que fa a una moció de censura impulsada des de l'oposició, la principal dificultat per tal que prosperi és que hi ha d'haver un candidat a president que tingui la capacitat d'obtenir el suport d'almenys 68 diputats. Donada l'heterogeneïtat dels partits a l'oposició amb postulats oposats entre si –unionistes i independentistes, d'esquerres i de dretes– sembla molt difícil que aquesta majoria s'aconsegueixi per tal d'investir un nou president que tingui per objectiu governar el que queda de legislatura.

L'única opció que sembla viable és un acord de l'oposició per

investir un president que tingui com a únic propòsit la convocatòria d'eleccions anticipades. En aquest cas, es podria optar per un candidat que no fos cap dels caps de llista ni cares visibles dels partits de l'oposició, de manera que es visualitzés clarament que és una investidura instrumental. Aquesta opció ja l'ha apuntada Joan Canadell aquest cap de setmana en una entrevista a *El Nacional*.

Per assolir la majoria absoluta caldria un acord entre el PSC –que té 33 diputats–, JxCat –que en té 32– i almenys un tercer partit entre la CUP, Comuns, C's, PP o Vox. Caldria també que els partits necessaris per a l'acord vegin que anant a eleccions anticipades poden incrementar la seva representació actual, ja que aquest acostuma a ser el principal incentiu dels partits per forçar eleccions.